

По всичко личи, че бъдещият условно наречен „приемен учител“ ще трябва да поеме основния дял от трудностите на процеса на десегрегация. В никакъв случай не бива да се подценява въпросът за неговата мотивация, ако искаме да имаме добри успехи. Освен за преодоляването на етноцентрични нагласи и за повишаването на методическата квалификация би трябвало да се мисли и за различни форми на стимулиране на тези учители да поемат допълнителните натоварвания, новите интелектуални и емоционални предизвикателства, с които ще е свързана тяхната дейност по образователната интеграция. По едни или други начини тази дейност трябва да бъде направена престижна – както посредством прилагане на материални стимули, така и чрез повишаване при съответни условия на служебния и изобщо на социалния статус на съответния учител.

В това отношение има за решаване редица проблеми. Освен очевидния – осигуряването на достатъчно материални ресурси – тук спадат и проблемите по организирането на формите на стимулиране така, че да не се насърчават в рамките на образователната интеграция прояви на печалбарство и кариеризъм, а също да се избегне създаването на отрицателен „имидж“ на интеграцията, което би се получило, ако за работа с ромски деца механично се начисляват добавки към заплатата, като че ли става въпрос за опасен или вреден труд.

Тези проблеми могат да се решават по линията на свързване на материалното и статусното стимулиране с конкретни допълнителни ангажименти и постижения на учителите, имащи отношение към тяхното участие в интеграционните процеси. Всяка реална стъпка по повишаване на квалификацията (реална – в смисъл, че не се изчерпва с простото присъствие на някакво мероприятие или курс) би трябвало по един или друг начин реално да се стимулира. Същото се отнася и до всяка допълнителна дейност – консултации, индивидуална работа с децата, организиране и водене на проекти, инициативи и т. н. За тази цел би трябвало да се направят и съответни промени в нормативната документация, които да конкретизират и прецизират формите на възлагане, оценка и контрол на такива дейности. В това отношение може да помогне и сътрудничеството с неправителствените организации, които имат възможност в по-свободни форми да насърчават творческите изяви на учителите в сферата на образователната интеграция.

4. Родителите на ромските и неромските деца

За родителите на ромските и неромските деца нестопанските организации и общинските съвети се стремят да откриват т.нар. училища за родители или неделни училища, в които те се ограмотяват, квалифицират и преквалифицират, учат се да бъдат по-добри родители и да бъдат по-полезни на себе си и своите семейства. Практиката на нестопанските организации показва, че най-високи са резултатите при работа със смесени по етнически състав родителски групи. Съвместното им обучение освен до пряка води и до индиректна полза на участниците, когато се създаде подходяща атмосфера за споделяне на житейски опит, за опознаване на собствената и другите култури, за лечение на собствените предразсъдъци. Ползата от такава дейност е и за цялото българско общество. За по-добрите резултати може да допринесе и мултиетнически екип за осъществяване на обучението.